

Gümrükte Gündem

Sercan Bahadır Yakup Güneş

Geçtiğimiz döneme bakıldığında “Gümrükte Gündem”i ilgilendiren en önemli konunun royalti veya lisans ücretlerine ilişkin 2 seri numaralı Gümrük Genel Tebliği ile yapılan düzenleme olduğu düşüncesindeyiz. Bu ödemelerin gümrük idaresine beyan edilmesi yönünde yeni beyan yöntemlerinin belirlenmesi; gümrük kıymetinin unsuru olması koşullarına ilişkin açıklayıcı düzenleme ve Dünya Gümrük Örgütü’nün tavsiye kararları ile tavsiye niteliğinde örnek olaya yer veriliyor olması nedeniyle, bu düzenlemenin tüm royalti ödeyen şirketleri yakından ilgilendirdiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Özellikle tebliğin 4 nolu ekinin imalatçı şirketleri yakından ilgilendirdiğini belirtmek isteriz.

Diğer öne çıkan gündem konusu ise 10 Eylül 2014 tarihinde Mecliste kabul edilerek 11 Eylül 2014 tarihli mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan 6552 sayılı “İş Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması İle Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun”dur. Bir önceki kamu alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin 6111 sayılı Kanun ile mukayese edildiğinde gümrük işlemlerinde daha dar kapsamlı bir düzenleme yapıldığı görülmektedir. Vergi aslına bağlı cezalarda bir indirim söz konusu değil iken vergi aslına bağlı olmayan cezalarda % 50’lik bir indirim öngörülmektedir. Ancak buna mukabil, özellikle vergi ve cezalarının ödenmesine ilişkin ciddi bir taksit imkânı sağladığını belirtmek gerekir.

Bu sayıya ilişkin “Gümrükte Gündem” konuları aşağıda yer almaktadır.

1. Kesinleşmiş gümrük vergileri, idari para cezaları, faiz, gecikme faizi ve gecikme zamlarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin düzenleme yapıldı.

11 Eylül 2014 tarihli mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan 6552 sayılı Kanun’un 80. maddesinde; gümrük vergileri, idari para cezaları, faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı gibi kesinleşmiş kamu alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin hükümler yer almaktadır.

Koşular

1- Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince, **30.04.2014 tarihinden (bu tarih dahil) önce** 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve ilgili diğer kanunlar kapsamında gümrük yükümlülüğü doğan ve 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip edilen gümrük vergileri, idari para cezaları, faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı alacaklarından **11 Eylül 2014 tarihi itibarıyla** kesinleşmiş olması şartı aranmaktadır.

2- Bu madde hükmünden yararlanmak isteyen borçluların maddede belirtilen şartların yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları gerekmektedir.

Düzenlemeler

1- Vadesi geldiği hâlde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan gümrük vergileri ile bu vergilere bağlı cezaların ödenmemiş kısmının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî amme alacakları yerine **11 Eylül 2014** tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın bu maddede belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla, alacak asıllarına bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî amme alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir. Bu kapsamdaki vergi aslı ve cezalarda bir indirim söz konusu değildir.

2- Vadesi geldiği halde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan ve bir vergi aslına bağlı olmaksızın 4458 sayılı Kanun ve ilgili diğer kanunlar kapsamında kesilmiş olan idari para cezaları ile 5326 sayılı Kanun’un iştirak hükümleri nedeniyle kesilmiş olan idari para cezalarının % 50’si bu maddede belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaların kalan % 50’sinin tahsilinden vazgeçilecektir.

3- Eşyanın gümrüklenmiş değerine bağlı olarak kesilmiş olan idari para cezaları ile ilgili olarak söz konusu cezaların ve varsa gümrük vergileri aslının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî amme alacakları yerine **11 Eylül 2014 tarihine** kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın bu maddede belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla, alacak asıllarına bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî amme alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

4- Bu kapsamında, ödenmemiş alacağın sadece fer'i alacaktan ibaret olması halinde fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar tahsil edilecektir.

Başvuru

Bu düzenlemeden yararlanmak isteyen borçluların Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen ikinci ayın sonuna kadar başvuruda bulunmaları gerekmektedir. Buna göre yasa kapsamındaki **yapılandırma için son başvuru tarihi 1 Aralık 2014** (30 Kasım Pazar gününe geldiği için) olmaktadır.

Taksitlendirme

Bu hükümlere göre hesaplanan tutarın ilk taksit ödeme süresi içinde tamamen ödenmesi halinde, Kanun'un yayımlanma tarihinden ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmayacaktır.

Taksitle yapılacak ödemelerde tutar;

- Altı eşit taksit için 1,05
- Dokuz eşit taksit için 1,07
- On iki eşit taksit için 1,10
- On sekiz eşit taksit için 1,15

katsayısı ile çarpılır ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle ikişer aylık dönemler halinde ödenecek taksit tutarı hesaplanacaktır.

Takip edilmeyecek alacak tutarı

Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince takip edilmekte olan ve vadesi 31.12.2013 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde 11 Eylül 2014 tarihine kadar ödenmemiş olan ve 6183 sayılı Kanun kapsamında gümrük idarelerince takibi gereken her bir alacağın; türü, yükümlülüğü, asılları ayrı ayrı dikkate alınmak suretiyle tutarı 50 Türk lirasını aşmayan aslı alacakların, idari para cezalarında 80 Türk lirasını aşmayanların ve tutarına bakılmaksızın bu alacaklara bağlı fer'i alacakların, aslı ödenmiş fer'i alacaklarda toplamı 100 Türk lirasını aşmayanların tahsilinden vazgeçilecektir.

Söz konusu Kanun'un yukarıda yer verilen düzenlemeleri yayım tarihinde (11 Eylül 2014) yürürlüğe girmiştir.

2. TRT bandrolü uygulamasına tabi ithal cihazlara ilişkin bandrolün, serbest dolaşıma girişte alınması gerektiği yönünde düzenleme yapıldı.

11 Eylül 2014 tarihli mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan 6552 sayılı Kanun'un 104 ve 105. maddeleri ise TRT bandrolüne ilişkin değişiklikler içermektedir. Yapılan düzenlemeler ile ticari ithalat maksadı ile yurda getirilen cihazlar için yurt içinde satıştan önce alınması gereken bandrol ve etiketlerin, serbest dolaşıma giriş anında alınması hükmüne bağlanmıştır.

Bandrol ücretlerinin tahsilatının, gümrük idarelerince ithalatta alınan gümrük vergileri ve diğer mali yükümlülüklerden ayrı olarak yapılması ve gümrük idarelerince yapılan aylık tahsilat toplamının en geç takip eden ayın 15. gününe kadar Türkiye Radyo Televizyon Kurumuna intikal ettirilmesi gerekmektedir. Bu ücretlerin tahsiline, iadesine, teminata bağlanmasına ve tahsil edilen ücretlerin Türkiye Radyo Televizyon Kurumuna aktarılmasına ilişkin usul ve esasların ise Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Türkiye Radyo Televizyon Kurumu arasında müştereken belirlenmesi karar verilmiştir.

Diğer taraftan 5. maddenin (g) bendi uyarınca, Kanun kapsamındaki cihazları ithal edenlerin, bir ay içinde sattıkları cihazlara ilişkin olarak bandrol ücretini en geç müteakip üçüncü ayın onuna kadar Türkiye Radyo Televizyon Kurumuna bir beyanname ile bildirme seçenekleri de mümkün bulunmaktadır. Bu durumda, bandroller ithalatçı firmalara teminat mektubu karşılığında verilmektedir.

Konuya ilişkin olarak alt düzenlemeler yapılarak, uygulamanın netleştirilmesi beklenmektedir. Özellikle gümrük idaresinin gerek ithalatta gümrük idaresi tarafından tahsil edilen TRT bandrol ücretlerinin, gerekse TRT Kurumuna verilen teminat ile temin edilen bandrol ücretlerinin ithalatta KDV matrahına ilave edilmesi yönünde bir yaklaşımının olduğunu belirtmek isteriz.

3. Ayçiçek tohumunun ithalatında uygulanan gözetim tutarı 800 ABD Dolarına yükseltildi.

5 Eylül 2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile 15.07.2009 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'in (Tebliğ No: 2009/8) 1'inci maddesindeki tabloda değişiklik yapılmıştır.

Tebliğ'in 1'inci maddesindeki tablo eski ve yeni hali ile karşılaştırmalı olarak aşağıda yer almaktadır:

G.T.İ.P.	Eşya Tanımı	Eski Birim CIF Kıymet	Yeni Birim CIF Kıymet
		(ABD Doları/Ton*)	(ABD Doları/Ton*)
1206.00.91.00.19	Diğerleri	675	800
1206.00.99.00.19	Diğerleri	675	800
1208.90.00.00.11	Ayçiçeği tohumunun unu ve kaba unları	675	800
1512.11.91.00.00	Ayçiçeği tohumu yağı	1.500	1.500
* Ton: Brüt ağırlık			

Söz konusu değişiklikler bu Tebliğ'in yayımı tarihinde (5 Eylül 2014) yürürlüğe girmiştir.

4. Dâhilde İşleme Rejimine İlişkin İşlemlerin Bilgisayar Veri İşleme Tekniği Yoluyla Yapılmasına Dair Tebliğ'de değişiklik yapıldı.

Dahilde İşleme Rejimine İlişkin İşlemlerin Bilgisayar Veri İşleme Tekniği Yoluyla Yapılmasına Dair Tebliğ'de (İhracat: 2007/2) değişiklik yapan 2014/6 sayılı Tebliğ, 12 Eylül 2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

2007/2 sayılı Tebliğ'in 9'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında şu hüküm yer almaktadır:

"(1) Elektronik ortamda düzenlenen dahilde işleme izin belgesi sahibi firmalar tarafından, belge kapsamındaki yurt içi alımlarda, BİLGE Sistemine dahil olmayan gümrük idarelerinden gerçekleştirilen ihracatta, özel fatura kapsamındaki ihracatta, ihracat sayılan satış ve teslimlerde ve belgeden belgeye teslimlerde, ilgili gümrük beyannamesi ve belge orijinal nüshasının ithalat bölümüne gerekli düşümü yapılan alıma ilişkin fatura kayıtlarının, belge taahhüt hesabı kapatılıncaya kadar Müsteşarlık web sayfasından elektronik ortama aktarılması gerekmektedir."

Aynı maddenin ikinci fıkrasında belge kapsamında ithali öngörülen eşyanın miktar ve/veya değerinde bir aşım olması halinde, bu aşımdan belge sahibi firmanın sorumlu olduğu ifade edilmektedir. Anılan fıkraya 2014/6 sayılı Tebliğ ile eklenen ibarede, bir miktar aşımı olması halinde, bu aşımın revize işlemine konu edilemeyeceği belirtilmiştir.

Öte yandan, aynı fıkrada yapılan değişiklikle, daha önce fıkrada yer alan *"Ancak; yurt içi alım faturalarına ilişkin kayıtların birinci fıkrada öngörülen süre içerisinde Müsteşarlık web sayfasından elektronik ortama aktarıldığı hallerde, ithali öngörülen eşyanın miktarı revize işlemine konu edilebilir ve revize edilen miktar dikkate alınarak belge taahhüt hesabı kapatılır."* ibaresi madde metninden çıkartılmıştır.

Bu değişikliğin yanı sıra, Tebliğ'e yurt içi alım faturalarına ilişkin geçici 5'inci madde eklenmiştir. Bu maddede *"Yurt içi alım faturalarına ilişkin kayıtların 9'uncu maddenin birinci fıkrasında öngörülen süre içerisinde Bakanlık web sayfasından elektronik ortama aktarıldığı hallerde, belge kapsamında ithali öngörülen eşyanın miktarında 01.05.2014 tarihinden önce bir aşım olması halinde, bu aşım revize işlemine konu edilebilir ve revize edilen miktar dikkate alınarak belge taahhüt hesabı kapatılır."* denilmektedir.

2007/2 sayılı Tebliğ'in 9'uncu maddesinde yapılan değişiklikler 01.05.2014 tarihinde geçerli olmak üzere, diğer maddeleri ise yayımı tarihinde (12 Eylül 2014) yürürlüğe girmiştir.

5. Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de (enerji yatırımlarında) değişiklik yapan Tebliğ yayımlandı.

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de (2012/1) değişiklik yapan 2014/3 sayılı Tebliğ, 25 Eylül 2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. 2014/3 sayılı Tebliğ ile 2012/1 sayılı Tebliğ'in 7'nci maddesine özetle aşağıdaki düzenlemeler eklenmiştir:

- Enerji tasarruf oranı, işletmede tek bir ürün çeşidi üretilmesi durumunda birim ürün başına enerji tüketimi, birden fazla ürün çeşidi üretilmesi durumunda ise işletmenin enerji yoğunluğu dikkate alınarak hesaplanacak ve baz yılında hesaplanan değer kontrol yılında hesaplanan değerdeki değişim oranına göre belirlenecektir. Başvuru tarihinden önceki mali yıl baz yılı, proje uygulamasının tamamlandığının yazılı olarak bildirilmesini takip eden mali yıl ise kontrol yılı olarak kabul edilecektir.
- Başvuru kriterlerini sağlayan yatırımcı, bu yatırım ile sağlayacağı enerji tasarruf oranını taahhüt ederek yatırıma ilişkin makine ve teçhizat listeleri ile birlikte Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına müracaat edecektir.
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından enerji verimliliği açısından yapılan inceleme ve değerlendirme sonucu düzenlenen rapor ve uygun bulunan makine ve teçhizat listeleri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca Ekonomi Bakanlığına iletilecek. Düzenlenen rapor ve uygun bulunan makine ve teçhizat listeleri dikkate alınarak Ekonomi Bakanlığınca uygun görülen projeler için yatırım teşvik belgesi düzenlenecektir.
- Yatırımın tamamlanmasını müteakip, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından talep edilen ve yatırımcı tarafından temin edilen bilgi ve belgelere istinaden Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yapılan hesaplama ve yerinde yapılacak fiziki inceleme neticesinde söz konusu yatırımın belirlenen kriterleri sağlayıp sağlamadığına ilişkin olarak düzenlenen rapor Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca, Ekonomi Bakanlığına gönderilecektir.

Bu Tebliğ, yayımı tarihinde (25 Eylül 2014) yürürlüğe girmiştir.